

תָּא חַיִּי, לָא תִשְׁבַּח בְּהֵי קִרְאֵי בְּלַחוּן לְיִשְׁנָא, אֶלְא
 לְאִינִישׁ, (תהלים עא) גַּם לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּתְהַגֵּה
 צְדָקְתְּךָ. וְלֹא אֶת מִשְׁבַּח בְּהֵי קִרְאֵי בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וּבְגִין כֵּךְ יִתּוּבוּן לְאַרְעֵהוֹן, וְיִהְיֶה קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא רוּחַ חֲכָמָתָא בְּחוּן, לְיִשְׁנָא דְלַחוּן תִּתְהַוֶּיִן תְּדוּר.
 (עד כאן אינו מן הזוהר):

וַיְחִי יַעֲקֹב וְגו', רַבִּי חַיִּיא פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ
 כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ וְגו', זַכָּאִין
 אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, יִתִּיר מִכָּל עַמּוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים
 וּמְזֻלוֹת, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לוֹן צְדִיקִים.
 לְאַחֲסוּן לוֹן יְרוּתַת עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, לְאַתְעַנְגָּא
 בְּהַהוּא עֲלָמָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל
 ה'. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִתְדַבְּקִין בְּגוֹפָא דְּמִלְכָּא,
 דְּכְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
 כָּלְכֶם הַיּוֹם.

לשון הקודש

בַּא רְאָה, לֹא תִמְצָא בְּפִסּוּקִים הַלְלוּ
 כָּלָם לְשׁוֹן אֶלְא לְאַנְשִׁים, (תהלים עא)
 גַּם לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּתְהַגֵּה צְדָקְתְּךָ.
 וְלֹא תִמְצָא בְּפִסּוּקִים הַלְלוּ בְּקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּמִשׁוּם כֵּךְ יִשׁוּבוּ לְאַרְצָם
 וְיִתְּן בָּהֶם הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ
 חֲכָמָה, לְשׁוֹנָם תִּתְהַיֵּה תְּמִיד. (עד כאן אינו
 מן הזוהר)

וַיְחִי יַעֲקֹב וְגו'. רַבִּי חַיִּיא פִּתַּח וְאָמַר,
 (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ
 אֶרֶץ וְגו'. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל
 אַמּוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת,
 שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא אוֹתָם צְדִיקִים
 לְהוֹרִישׁ לָהֶם יְרֻשַׁת עוֹלָמִים בְּעוֹלָם
 הַבָּא, לְהִתְעַנֵּג בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. מָה הַטַּעַם?

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר, וְעַמּוּד כָּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם
 יִירָשׁוּ אֶרֶץ, הַאי קָרָא רַזָּא עֲלָאָה אִיהוּ בֵּין
 מַחְצְדֵי חֻקְלָא, דְּהָא בְּרַזָּא דְאַנְדָּתָא תְּנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
 דְּאַחְסַנְתָּ יְרוּתָא עֲלָאָה דְּהֵימָא אֶרֶץ, לִית מָאן דְּיָרִית
 לָהּ, בַּר הַהוּא דְּאַקְרֵי צַדִּיק. (ס"א דְּהַאי אֶרֶץ, וְלִית מָאן דְּיָרִית
 לָהּ, בַּר הַהוּא דְּאַקְרֵי צַדִּיק, דְּהָא צַדִּיק יָרִית לְמַטְרוֹנִיתָא וְדָאִי) דְּהָא
 מַטְרוֹנִיתָא בֵּיהּ אֶתְדַבְּקַת לְאַתְבְּסָמָא, וְצַדִּיק יָרִית
 לְמַטְרוֹנִיתָא וְדָאִי.

אוֹף הָכָא, בְּחַבִּיבוּתָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 אָמַר, וְעַמּוּד כָּלָם צַדִּיקִים, וּבְגִין כֵּךְ לְעוֹלָם
 יִירָשׁוּ אֶרֶץ, אֶתְחַזֵּן לְיָרִית לְמַטְרוֹנִיתָא. מָאִי טַעְמָא
 אֶקְרוּן צַדִּיקִים, וּמָאִי טַעְמָא יָרִית לְמַטְרוֹנִיתָא. בְּגִין
 דְּאַתְגַּזְרוּ. בְּמָה דְתַנִּינָן, כָּל מָאן דְּאַתְגַּזֵּר, וְעֵייל בְּהַאי
 (ס"א בְּרִית קַדִּישָׁא וְעֵייל בְּהַאי) אַחְסַנָּא, וְנָטִיר לְהַאי בְּרִית, עָאֵל

לשון הקודש

צדיק, שהרי הצדיק יורש את הגבירה ודאין שהרי
 הגבירה נדבקת בו להתבשם, והצדיק
 יורש ודאי את הגבירה הזו.

אף כאן, בחביבותו של הקדוש ברוך
 הוא לישראל אמר ועמך כלם צדיקים.
 ולכן לעולם יירשו ארץ, ראויים לירש
 את הגבירה. מה הטעם נקראו צדיקים,
 ומה הטעם יורשים את הגבירה? משום
 שנמולו, כמו ששנינו, כל מי שנמול
 ונכנס ובכרית הקדש ונכנס בזון בירשה זו

בגלל שנדבקים בגוף של המלך, שבתוב
 (דברים ה) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
 בלבכם היום.

רבי יצחק פתח ואמר, ועמך כלם
 צדיקים לעולם יירשו ארץ, פסוק זה הוא
 סוד עליון בין קוצרי השדה, שהרי בסוד
 האגדה שנה רבי שמעון שירשת הירשה
 העליונה של אותה ארץ, אין מי שירש
 אותו פרט לאותו שנקרא צדיק. ושל הארץ
 הזאת, ואין מי שירש אותה פרט לאותו שנקרא

וְאֶתְדַבַּק בְּגוּפָא דְמַלְכָא, וְעָאֵל בְּהַאי צְדִיק. וּבְגִינֵי
כַּד אֶקְרוּן צְדִיקִים, וְעַל דָּא לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. מָאֵי
אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ הַחַיִּים.

אֶתְדַבַּר וְאָמַר, נִצֵּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. נִצֵּר
מִטְעֵי, עֲנַפָּא מֵאִינוּן עֲנַפִּין, דְּנִטְע קִדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא כִּד בְּרָא עֲלֵמָא. דְּכִתְיב, (בראשית ב) וַיִּטַּע ה'
אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֵן מִקְדֵם, וְהָאֵי אֶרֶץ חַד מִנִּיְהוּ. בְּגִינֵי
כַּד, נִצֵּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר.

דְּבַר אַחֵר, וְעַמְדָּא בְּלָם צְדִיקִים, דָּא יַעֲקֹב וּבְנָוֵי
דְּנִחַתוֹ לְמַצְרַיִם בֵּין עִם קָשִׁי קְדָל, וְאַשְׁתַּכְּחוּ
כְּלָחוּ וּכְאִין. וּבְגִין כַּד בְּתִיב, לְעוֹלָם (דף רטז ע"ב) יִירְשׁוּ
אֶרֶץ דְּמִתְמָן סְלִיקוּ לִירִית אֶרְעָא קִדִּישָׁא.

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אִמְאֵי פְרִשְׁתָּא דָּא

לשון הקודש

מהם, ומשום כך נצטר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
לְהַתְּפָאֵר.

דְּבַר אַחֵר וְעַמְדָּא בְּלָם צְדִיקִים – זֶה יַעֲקֹב
וּבְנָוֵי שִׁירְדוּ מִצְרַיִמָה בֵּין עִם קָשִׁי עֲרָף,
וּנְמַצְאוּ בְּלָם צְדִיקִים, וְלִבְנֵי כְּתוּב לְעוֹלָם
יִירְשׁוּ אֶרֶץ, שְׁמַשְׁם עֲלוּ לְרִשְׁתָּא אֶת
הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. לְמָה פְּרִשְׁתָּא זֶה
סְתוּמָה? רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר, בְּשַׁעֲה שְׁמַת

וְשָׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת, נִכְנָס וְנִדְבַק בְּגוּף
הַמֶּלֶךְ וְנִכְנָס בְּצִדִיק זֶה, וְלִבְנֵי נִקְרְאוּ
צְדִיקִים, וְעַל כֵּן לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. אִיזו
אֶרֶץ? זֶה אֶרֶץ הַחַיִּים.

חֲזַר וְאָמַר, נִצֵּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
לְהַתְּפָאֵר. נִצֵּר מִטְעֵי – עֲנַף מֵאוֹתָם
עֲנַפִּים שְׁנִטְע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁבְרָא
אֶת הָעוֹלָם, שְׁכִתוּב (בראשית ב) וַיִּטַּע ה'
אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֵן מִקְדֵם, וְאֶרֶץ זֶה הִיא אַחֵר

כְּתִיבָא. רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְּמִית יַעֲקֹב,
אֲסִתִּימוּ עֵינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דְּכַדִּין
נַחְתוּ לְגַלּוּתָא, וְאַשְׁתַּעֲבִידוּ בְּהוֹן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ
וַיִּרְבוּ מְאֹד. וּכְתִיב וַיְחִי יַעֲקֹב, דְּלֹא אֶתְחַזִּי לְאַפְרָשָׁא
בֵּין דָּא לְדָא. מַה אֵינּוֹן קְיָיְמִי בְּתַפְנוּקוֹן דְּמַלְכִין,
וְקַבִּילוּ עֲנוּנָא וְכַסּוּפִין לְגַרְמִיּהוּ. אוּף יַעֲקֹב נָמִי, קָיִים
בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִין, בְּעֲנוּנָא וְכַסּוּפָא לְגַרְמִיּה, לֹא
אֶתְפָּרַשׁ דָּא מִן דָּא.

וְהָכֵא אַקְרִי וַיְחִי. דְּהָא כָּל יוֹמוֹי לֹא אַקְרִי וַיְחִי,
בְּגִין דְּכָל יוֹמוֹי בְּצַעְרָא הוּוּ, בְּצַעְרָא
אֲשַׁתְּכַחֵן, עָלֵיהּ כְּתִיב, (איוב ג) לֹא שָׁלוֹתִי וְלֹא שָׁקַטְתִּי
וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רַגְזוֹ. פֶּתַר דְּנַחַת לְמִצְרַיִם, אַקְרִי

לשון הקודש

ומקבילים לעצמם ענג וכסופים, אף יעקב גם עומד בתפנוקי מלכים בענג וכסוף לעצמו, לא נפרד זה מזה.

וּכְאֵן נִקְרָא וַיְחִי, שְׁהָרִי כָּל יָמָיו לֹא נִקְרָא וַיְחִי, מִשּׁוּם שְׁכָל יָמָיו הָיוּ בְּצַעַר, בְּצַעַר נִמְצְאוּ, כְּתוּב עָלָיו (איוב ג) לֹא שָׁלוֹתִי וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רַגְזוֹ. אַחַר שְׁיַרְד לְמִצְרַיִם נִקְרָא וַיְחִי, רָאָה אֶת

יעקב, נסתמו עיניהם של ישראל. רבי יהודה אמר, שאז ירדו לגלות והשתעבדו בהם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד, וְכְתוּב וַיְחִי יַעֲקֹב, שְׁלֵא רָאוּי לְהַפְרִיד בֵּין זֶה לְזֶה. מַה הֵם עוֹמְדִים בְּתַפְנוּקִים שֶׁל מַלְכִים

וַיְחִי. חָמָא לְבָרִיָּה מְלֻכָּא, חָמָא לְכָל בְּנֵי זַפְאִין
צְדִיקוֹן, וּכְלָהוּ בְּתַעֲנוּגֵי וְתַפְנוּקֵי עֲלֵמָא, וְהוּא יְתִיב
בִּינֵיהוֹן בְּחֵמַר טַב דִּיתִיב עַל הַיְרֵדֵיִיה, בְּדִין אֲקָרִי
וַיְחִי יַעֲקֹב. וְלֹא פָּרִישׁ בֵּין וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד לְוַיְחִי
יַעֲקֹב, וְחָבִי אֲתַחֲוִי.

שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, מָאֵי טַעְמָא שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה.
אֵלָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל יוֹמוֹי דִּיעֲקֹב
בְּצַעְרָא הוּוּ, בְּצַעְרָא אַעֲבַר לוֹן בְּקַדְמוּתָא, בִּיּוֹן דְּחָמָא
לְיוֹסֵף, וְהָוָה קָאִים קַמִּיה, כִּד יַעֲקֹב מְסַתְּפַל בְּיוֹסֵף,
הָוָה אֲשַׁתְּלִים בְּנַפְשִׁיה, כְּאִילוּ חָמָא לְאַמִּיה דִּיוֹסֵף.
דְּשִׁפִּירוּ דִּיוֹסֵף דָּמִי לְשִׁפִּירוּ דְרַחֵל. וְהָוָה דָּמִי
בְּגַרְמִיה כְּמָה דְלֹא אַעֲבַר עֲלִיה צַעְרָא בְּיוֹמוֹי.

וְכִד יוֹסֵף אֲתַפְרֵשׁ מִנִּיה, בְּדִין אֲתַקְיִים, לֹא שָׁלַחְתִּי
וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא נָחַתִּי וַיָּבֵא רִגְוֹ. וְדָא קִשְׂיָא

לשון הקודש

בַּהֲתַחֲלָה. בִּיּוֹן שְׂרָאָה אֵת יוֹסֵף וְהָיָה
עוֹמֵד לְפָנָיו, כְּשִׁיעֲקֹב מְסַתְּפַל בְּיוֹסֵף,
הָיָה נִשְׁלָם בְּנַפְשׁוֹ כְּאִילוּ רָאָה אֵת אִמּוֹ
שֶׁל יוֹסֵף, שִׁיפִּוּוֹ שֶׁל יוֹסֵף הוֹמָה לְיַפְיָה
שֶׁל רַחֵל, וְהָיָה מְדַמָּה בְּעַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁלֹּא
עָבַר עָלָיו צַעַר בְּיוֹמוֹ.

וּכְשִׁיוֹסֵף נִפְרַד מִמֶּנּוּ, אִזּוֹ הִתְקַיֵּם בּוֹ,
לֹא שָׁלַחְתִּי וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא נָחַתִּי וַיָּבֵא

בְּנוֹ מְלֶךְ, רָאָה אֵת כָּל בְּנֵי צְדִיקִים וְכֻלָּם
בְּתַפְנוּקֵי וְתַעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם, וְהוּא יוֹשֵׁב
בִּינֵיהֶם בִּיּוֹן טוֹב שֶׁשׁוֹקֵם עַל שְׁמֵרֵיו, וְאִזּוֹ
נִקְרָא וַיְחִי יַעֲקֹב, וְלֹא הִפְרִיד בֵּין וַיִּפְרוּ
וַיִּרְבוּ מְאֹד לְבֵין וַיְחִי יַעֲקֹב, וְכִד רָאוּי.

שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. מָה הַטַּעַם שְׁבַע
עֶשְׂרֵה שָׁנָה? אֵלָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל
יְמֵי יַעֲקֹב הָיוּ בְּצַעַר. בְּצַעַר עָבַר אוֹתָם

לִיה לְיַעֲקֹב מִכָּל מַה דְּעֵבֶר, וּבְזִמְנָא דְאַתְפְּרֵשׁ יוֹסֵף
 מִנִּיה, מַה כְּתִיב, (בראשית לו) יוֹסֵף בֶּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
 הָיָה רוּעָה וְגו'. וְכָל יוֹמִין דְּיַעֲקֹב, לָא הוּא לִיה
 צַעֲרָא כְּהַאי, וְהוּא בְּכִי כָּל יוֹמָא לְאַיְנוּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה דְיוֹסֵף.

מָאִי קָאֲתִיבוּ לִיה, (בראשית מו) וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל
 עֵינָיו, הָא לָךְ שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אַחֲרֵינוּן,
 בְּעֵנוּגִין וְתַפְנוּקִין וְהִנְאוֹת וְכַסּוּפִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. תִּנְא,
 כָּל אֵינוּן שָׁנִין, שְׂכִינְתָא יִקְרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 עֲמִיּה אֲשֶׁת־כְּהָא, וּבְגִין כָּךְ חַיִּים אֶקְרוּן.

תָּא חַי, כְּתִיב וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, אַתְחַזִּי דְהָא
 בְּקִדְמִיתָא מִית הָהּ הוּא רוּחָא דִילִיה, וְלָא
 הוּא מִתְפִּינִין לְקַבְּלָא רוּחָא אַתְרָא. דְהָא רוּחָא

לשון הקודש

בְּעֵנוּגִים וְתַפְנוּקִים וְהִנְאוֹת וְכַסּוּפִים. זְהוּ
 שְׂכִינְתוֹב וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שֶׁבַע
 עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. שְׂכִינְתוֹ, שְׂכָל אוֹתָן שָׁנִים
 שְׂכִינְתַּת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִמְצָאָה עִמוֹ, וְלִכְּן אֵלּוּ נִקְרְאוּ חַיִּים.

בָּא רְאָה, כְּתוּב וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.
 נִרְאָה הָיָה שְׂכִינְתוֹ מִתָּה הִתְּהָ אֹתָהּ
 הָרוּחַ שֶׁלּוֹ וְלָא הָיָה מִתְפִּינִין לְקַבְּלָא רוּחַ

וְגו'. שָׁנָה הָיָה קָשָׁה לְיַעֲקֹב מִכָּל מַה
 שְׂעֵבֶר. וּבְזִמְנָן שְׂיוֹסֵף נִפְרַד מִמֶּנּוּ מַה
 כְּתוּב? (בראשית לו) יוֹסֵף בֶּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה הָיָה רוּעָה וְגו'. וְכָל יוֹמֵי יַעֲקֹב לָא הָיָה
 לוֹ צַעֲרָא כְּזֶה, וְהָיָה בּוֹכָה כָּל יוֹם עַל אוֹתָן
 שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁל יוֹסֵף.

מַה הִשְׁבִּיבוּ לוֹ? (שם מו) וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל
 עֵינָיו. הֲרִי לָךְ שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִים אַחֲרוֹת

דלעילא, לא שריא בריקניא. אמר רבי יוסי, שכינתא לא שריא, אלא באתר שלים, ולא באתר חסר, ולא באתר פנים, ולא באתר עציב, אלא באתר דאתפנון. באתר חדו. ובגין כך, כל אינון שנין דיוסף אתפרש מאבוי, ויעקב הוה עציב, לא שריא ביה שכינתא.

תנא, אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא, בתיב, (תהלים

ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. לאפקא, דלית פולחנא דקדשא בריך הוא, אלא מנו חדוה. דאמר רבי אלעזר, לית שכינתא שריא מנו עצבות, דבתיב (מלכים ב ג) ועתה קחו לי מנין והיה מנין המנין. מנין מנין תלת זימני אמאי. בגין לאתערא רוחא משלימותא דכלא, דהוא רוח שלימא.

אמר רבי אבא, תמן תנינן, מארבע סטרין פלא אשתבת, וכל שרשין דעלאין ותתאין בהו

לשון הקודש

אבא, בתיב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. להוציא, שאין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך חדוה. שאמר רבי אלעזר, אין שכינה שורה מתוך עצבות, שפתיב (מלכים-ב ג) ועתה קחו לי מנין והיה מנין המנין. מנין מנין שלש פעמים לשם מה? כדי לעורר רוח משלמות הכל, שהוא רוח שלם.

אמר רבי אבא, שם שנינו, הכל נמצא

אחרת, שהרי רוח שלמעלה לא שורה בריקנות. אמר רבי יוסי, שכינה לא שורה אלא במקום שלם, ולא במקום חסר, ולא במקום פגום, ולא במקום עציב, אלא במקום שהתפנון, במקום שמחה, ולכן בכל אותן שנים שיוסף נפרד מאביו ויעקב היה עציב, לא שרתה בו שכינה.

אמר רבי אלעזר אמר רבי

אֶחֶידן. וְתָנָא דָּא עָיִיל וְדָא נָפִיק דָּא סְתִים וְדָא
פְּרִישׁ, אֶתְאַחַד חַד בְּתַבְרַתָּהּ, וְאֵינּוּן אֲבָתָן דְּכֻלָּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים י) רַק בְּאֲבוּתֶיךָ חָשַׁק ה',
כְּתִיב בְּאֲבוּתֶיךָ, מִמָּשׁ תִּלְתָּא, וּמִשְׁמַע דְּכְתִיב
רַק, רַק מִמָּשׁ, וּמֵאֵלִין מִתְפָּרְשָׁן וּמִתְאַחַדן כָּל שְׂאֵר
אֲחֵרֵינוּן, וְסֻלְקִין שְׁמָא לְאֶתְעַטְרָא.

תָּנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִן יוֹמָא דְּאֶסְתְּלִיק רַבִּי
שְׁמַעוֹן מִן מְעַרְתָּא, מְלִין (אלין) לָא אֶתְכַסְּיִין
מִן חֲבֵרָא, וְרִזִּין עֲלָאִין הֵווּ מִסְתַּכְּלָן וְאֶתְגַּלְיִין
מִבִּינֵיהוּ, כְּאֵלוּ אֶתִּיחֵיבוּ הֵהוּא שְׁעֵתָא בְּמוֹרָא דְּסִינֵי.
בְּתַר דְּשָׁכִיב כְּתִיב, (בראשית ח) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיִנֹת
(דף 110 ע"א) תְּהוֹם וְאֲרוּבֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָיוּ חֲבֵרֵיָא מְרַחֲשָׁן מְלֵי,
וְלָא מִתְקַיְיֵמי בְּהוּ.

לשון הקודש

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִן הַיּוֹם
שֶׁהִתְעַלָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן מִהַמְעַרָּה,
הַדְּבָרִים הִלְלוּ לָא נִתְכַּסּוּ מִן הַחֲבֵרִים
וּבְסוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים הָיוּ מִסְתַּכְּלִים
וּמִתְגַּלִּים מִבִּינֵיהֶם, כְּאֵלוּ שְׁנַתְנוּ
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּהַר סִינֵי, אַחַר שְׁמַת
כְּתוּב (בראשית ח) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיִנֹת תְּהוֹם
וְאֲרֻבֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָיוּ הַחֲבֵרִים
מְרַחֲשִׁים דְּבָרִים, וְלֹא מִתְקַיְיֵמים בְּהֶם.

מֵאֲרַבְעָה צַדִּדִּים, וְכֹל הַשָּׁרְשִׁים שֶׁל
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים בָּהֶם אֲחוּזִים.
וְשְׁנֵינוּ, זֶה נִכְנָס וְזֶה יוֹצֵא, זֶה סְתוּם וְזֶה
מְפָרֵשׁ, אֲחוּזוֹ אֶחָד בְּחֵבְרוֹ, וְהֵם אֲבוֹת
הַכָּל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים י) רַק בְּאֲבוּתֶיךָ
חָשַׁק ה'. כְּתוּב בְּאֲבוּתֶיךָ, מִמָּשׁ שְׁלֵשָׁה,
וּמִשְׁמַע שְׁכַתוּב רַק – רַק מִמָּשׁ, וּמֵאֵלָה
נִפְרָדִים וְנֶאֱחָזִים כָּל שְׂאֵר הָאֲחֵרִים
וְעוֹלִים הַשָּׁם לְהַתְעַטְרָא.

דְּיוֹמָא חַד הָוּה יְתִיב רַבִּי יְהוּדָה, אֶפְתָּחָא דְטַבְרִיָּה,
וְחָמָא תְּרֵי גַמְלֵי, דְסַלְקֵי קַטְפִּירָא מֵעֲלוּי
דְכַתְפִּין, נָפַל מִטּוּלָא דְקַטְפִּירָא, וְאֵתוּ צַפְרֵי. וְעַד לָא
מָטוּ עֲלֵיהוּ, אֶתְבַּקְעוּ.

לְבַתָּר אָתוּ כַּמָּה צַפְרִין, וְהוּוּ אֲזִילֵי עֲלֵיהוּ, וְשָׂרוּ
(נ"א וְשָׂרִיאוּ) לֹזֵן בְּטַרְטִישָׁא, וְלָא מִתְבַּקְעִין. וְהוּוּ
צְוֹחִין לֹזֵן, וְלָא הוּוּ מִתְפָּרְשָׁן. שָׁמְעוּ חַד קָלָא, עֲטָרָא
דְעֲטָרִין בְּקַדְרִין שְׂרִיא, וּמְרִיָּה לְבַר.

עַד דְּהָוָה יְתִיב, עָבַר חַד גַּבְרָא, אֲשֶׁנָּח בְּהוּ. אָמַר,
לָא קַיִים דָּא, הָא דְכַתִּיב, (בראשית טו) וַיֵּרֶד הָעֵיט
עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא
עֲבִידָנָא וְלָא אֶתְפָּרְשָׁן. אַתְדַּר רִישֵׁיהּ הַהוּא גַבְרָא
וְאָמַר, עַד לָא מָרִיט דָּא רִישֵׁיהּ דְמְרִיָּה, וְעַד לָא
גָּלִישׁ לְמַטְרוֹנִיתָא. רְהַט אֶבְתְּרִיָּה תְּלַת מַלִּין, וְלָא

לשון הקודש

הַעֲטָרוֹת שׁוֹרָה בַּחֲשֻׁכָה וְהַבְּעָלִים
בַּחוּץ.

עַד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, עָבַר אִישׁ אֶחָד,
הַשְּׂנִיחַ בָּהֶם וְאָמַר, לָא קַיִם זֶה מַה
שֶׁכְּתוּב (בראשית טו) וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים
וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
וְהָרֵי עֲשִׂינוּ וְלָא הַתְּפָרְדּוּ. הַחֲזוּר רֵאשׁוּ
אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, עַדִּין לָא מָרַט זֶה
רֵאשׁוּ שֶׁל אֲדוֹנָיו וְעַדִּין לָא הִקְרִית אֶת

שֵׁילֹם אֶחָד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי יְהוּדָה עַל
פְּתַחַהּ שֶׁל טַבְרִיָּה וְרָאָה שְׁנֵי גַמְלִים
שֹׁמְעֵלִים בְּגַדֵי צֶמֶר מַעַל הַכַּתְפִּים. נָפַל
הַמִּשָּׂא שֶׁל בְּגַדֵי הַצֶּמֶר, וּבָאוּ צַפְרִים,
וְעַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ עֲלֵיהֶם, הִתְבַּקְעוּ.

אַחַר כֵּן בָּאוּ כַּמָּה צַפְרִים, וְהָיוּ
הוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם, וְשָׂרוּ וְנִרְקְוּ אוֹתָם
בְּסָלַע, וְלָא הִתְבַּקְעוּ, וְהָיוּ צְוֹחִים לָהֶם
וְלָא הָיוּ נִפְרָדִים. שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד עֲטָרַת

אָמַר לִיה. חֲלַשׁ דַּעֲתִיה דְּרַבִּי יְהוּדָה.

יֹזְמָא חַד, אֲדַמוּד תְּחוּת אֵילָנָא, וְחָמָא בְּחַלְמִיָּה,
 אַרְבַּעַה גְּדַפִּין מִתְּקַנָּן, וְסָלִיק רַבִּי שְׁמַעוֹן
 עֲלֵיהוּ, וְסֵפֶר תּוֹרָה עֲמִיָּה. וְלֹא שָׁבִיב כָּל סְפָרֵי
 רַזִּין עֲלָאִין וְאַגְדָּתָא, דִּלָּא סָלִיק לוֹן בְּהֵדִיָּה. וְסָלִיק
 לְחוּן (ס"א וְסָלִיקוּן לִיה) לְרַקִּיעָא, וְחָמָא דְּמִתְּכַסִּיא מֵעֵינָא,
 וְלֹא אֶתְגַּלִּיא.

כִּד אֶתְעַר, אָמַר, וְדַאי מוֹדֵשְׁכִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 חֲכָמָתָא אֶסְתַּלְּקַת מֵאַרְעָא. וְוִי לְדָרָא דְּהָאִי
 אֲבָנָא טָבָא, דְּהוּוּ מִתְּחִנָּן (ס"א דְּמִתְּאֲחִדוּן) מִנִּיָּה, וְסַמְכִין
 עֲלִיהּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֶתְאָבִיד מִנִּיָּהוּ.

אַתָּא לְגַבִּיָּה דְּרַבִּי אַבָּא, סָח לִיה. סָלִיק רַבִּי אַבָּא
 יְדִיו עַל רִישִׁיָּה, וּבָכָה וְאָמַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן
 רִיתִיָּא דְּמִתְּחִנָּן מִנִּיָּה מִנָּא טָבָא כָּל יֹזְמָא, וְלַקְטִין

לשון הקודש

מִהֵעֵינִים וְלֹא הִתְגַּלָּה.
 בְּשִׁתְּעוֹרְרָא, אָמַר, וְדַאי מְשַׁמַּת רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הִחְכְּמָה הַסְּתַלְּקָה מִן הָאָרֶץ.
 אוֹי לְדוֹר שֶׁהָאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה, שֶׁהָיוּ
 גִּרְאִים וּמִתְּאֲחִדִּים מִמֶּנָּה וְסוֹמְכִים עֲלֶיהָ
 עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחִנָּנִים, נֶאֱבָדָה מֵהֶם.
 בָּא אֶל רַבִּי אַבָּא, סֵפֶר לוֹ. הָרִים רַבִּי
 אַבָּא אֶת יְדָיו עַל רִאשׁוֹ וּבָכָה וְאָמַר,

הַגְּבִירָה. רַץ אַחֲרָיו שְׁלֹשָׁה מִלִּין וְלֹא
 אָמַר לוֹ. חֲלַשָׁה דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה.
 יוֹם אַחַד גִּרְדָּם תַּחַת עֵץ וְרָאָה בְּחִלּוּמוֹ
 אַרְבַּע בְּנָפִים מִתְּקַנּוֹת וְעוֹלָה עֲלֵיהֶן רַבִּי
 שְׁמַעוֹן וְסֵפֶר תּוֹרָה עִמּוֹ, וְלֹא הִשְׁאִיר
 כָּל סְפָרֵי הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְאַגְדָּה
 שְׁלֹא הִעֲלָה אוֹתָם עִמּוֹ, וְהִעֲלָה אוֹתָם
 וְהִעֲלוּ אוֹתוֹ לְרַקִּיעַ, וְרָאָה שֶׁהוּא מִתְּכַסֶּה

לִיָּהּ. כְּמָה דְכְתִיב, (במדבר יא) הַמְּעִיט אָסַף עֲשָׂרָה
 חֲמָרִים, וְהִשְׁתָּא רִיחֵיָא וּמָנָא אֶסְתְּלִקוּ וְלֹא אִשְׁתָּאָר
 בְּעֵלְמָא מִינֵיהּ, בַּר כְּמָה דְכְתִיב, (שמות טז) קַח צְנֻצֹת
 אֶחָת וְתֵן שָׁמָּה מְלֵא הָעוֹמֵר מִן וְהִנַּח אוֹתוֹ לִפְנֵי
 ה' לְמִשְׁמֶרֶת. וְאֵלּוּ בְּאֵתְגַלְיָא לָא כְתִיב, אֶלָּא
 לְמִשְׁמֶרֶת, לְאַצְנֻעוֹתָא. הִשְׁתָּא מָאן יָכִיל לְגַלְאָה רְזִין,
 וּמָאן יְנַדַּע לִזֵּן.

לְחַיֵּשׁ לִיָּהּ לְרַבֵּי יְהוּדָה בְּלַחֲשׁוֹ, (אמר ליה רבי אבא)
 וְדַאי הֵהוּא גִבְרָא דְחָמִית, אֵלֵיהּ הוּהוּ. וְלֹא
 בְּעָא לְגַלְאָה רְזִין, בְּגִין דְתַנְדַּע שְׁבַחָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן,
 דְהוּהוּ בְיוֹמוֹ, וַיִּבְכּוּן דָּרָא עֲלוּי. אָמַר לִיָּהּ, דִּי לְמַכְבֵּי
 בְּכִיָּה עֲלֵיהּ.

רַבֵּי יְהוּדָה הָוָה בְּכִי כָּל יוֹמָא עֲלוּי, דְהָא אַעֲרַע
 עַמִּיָּה בְּאֲדָרָא קַדִּישָׁא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְשִׁאָר

לשון הקודש

ומי ידע אותם.

לְחַשׁ לוֹ לְרַבֵּי יְהוּדָה בְּלַחֲשׁ, ואמר לו רבי
 אבא ודאי אותו איש שראית הוה
 אליהו, ולא רצה לגלות סודות כדי
 שתדע את שבחו של רבי שמעון שהיה
 בגימיו ויבכו הדור עליו. אמר לו,
 מספיק לבכות בכיה עליו.

רַבֵּי יְהוּדָה הָוָה בּוֹכָה כָּל יוֹם עֲלוּי,
 שְׁהָרִי נִפְגַּשׁ עִמּוֹ בְּאֲדָרָא הַקְּדוּשָׁה שֶׁל

רבי שמעון רחמים שטוחנות ממנו מן
 טוב כל יום ולוקטים אותו, בכתוב
 (במדבר יא) הַמְּעִיט אָסַף עֲשָׂרָה חֲמָרִים,
 ועבשו הרחמים והמן הסתלקו ולא נשאר
 ממנו בעולם, פרט למה שכתוב (שמות טז)
 קַח צְנֻצֹת אֶחָת וְתֵן שָׁמָּה מְלֵא הָעוֹמֵר
 מִן וְהִנַּח אוֹתוֹ לִפְנֵי ה' לְמִשְׁמֶרֶת. וְאֵלּוּ
 בהתגלות לא כתוב אלא למשמרת,
 להצנעה. עבשו מי יכול לגלות סודות

חִבְרִיָּא. אָמַר לֵיהּ, וַוִי דְלֹא אֶסְתַּלְקֵנָא הֵהוּא יוֹמָא
עִם אֵינוֹן תְּלַתָּא דְאֶסְתַּלְקוּ, וְלֹא לְחַמֵּי דְרֵא דְרֵא דֵא,
דְהֵא אֶתְהַפְדֵּי.

אָמַר לֵיהּ, רַבִּי אֵימָא לִי, כְּתִיב, (שמות כט) וְהֵם יִקְחוּ
אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּבֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגָמֹן וְאֶת
תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ, וְאֵילוּ כֶסֶף לֹא כְּתִיב. וְהֵא
כְּתִיב זָהָב וְכֶסֶף. אָמַר לֵיהּ וְהֵא נָמִי נַחֲשֵׁת, דְכֶסֶף
וְנַחֲשֵׁת בְּחֻשְׁבָּנָא הוּוּ, וְהֵבֵא לֹא. אֵלָּא, אֵי לֹא דְגַלִּי
בוֹצִינָא קְדִישָׁא בְּאַתְרֵיהּ, לֹא אֶצְטְרִיכָנָא לְגַלְּתָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (תגי ב) לִי תְכֶסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה', הֵיִינוּ
דְכְּתִיב, (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה'. בְּכִמְה
אַתְר אֶסְתַּכְּלָנָא בְּאֵלִין מְאִנֵּי דְקוּדְשָׁא, דְכְּתִיב, (ויקרא
טו) בְּגַדֵי קֹדֶשׁ הֵם, וְכְתִיב, (שמות כח) וַעֲשׂוּ בְגַדֵי קֹדֶשׁ.
מְאִי קֹדֶשׁהּ הֵבֵא. אֵלָּא הֵכִי תַנִּינוּ, קֹדֶשׁהּ אֵינוֹן בְּכָל

לשון הקודש

וְנַחֲשֵׁת הִיוּ בְּחֻשְׁבּוֹן, וְכֵאֵן לֹא. אֵלָּא אִם
לֹא שְׁגָלָה הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה בְּמִקוּמוֹ –
לֹא אֶצְטְרִיכְתִּי לְגַלּוֹת.

פְּתַח וְאָמַר, (תגי ב) לִי תְכֶסֶף וְלִי הַזָּהָב
נְאֻם ה'. הֵיִנוּ שְׁכָתוּב (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לַה'. בְּכִמְה מְקוּמוֹת הַסְתַּכְּלָתִי
בְּכָלִי הַקֹּדֶשׁ הִלְלוּ, שְׁכָתוּב (ויקרא טו)
בְּגַדֵי קֹדֶשׁ הֵם, וְכָתוּב (שמות כח) וַעֲשׂוּ
בְגַדֵי קֹדֶשׁ. אֵינוֹן קֹדֶשׁהּ כֵאֵן? אֵלָּא כִּדְ

רַבִּי שְׁמַעוֹן וּשְׂאָר הַחִבְרִים. אָמַר לוֹ,
אֵוִי שְׁלֹא הַסְתַּכְּלָתִי אוֹתוֹ יוֹם עִם אוֹתָם
שְׁלֻשָׁה שְׁהַסְתַּלְקוּ, וְלֹא לְרֵאוֹת דּוֹר זֶה,
שְׁהָרִי מֵתְהַפְדֵּי.

אָמַר לוֹ, רַבִּי, אָמַר לִי, כְּתוּב (שם כח)
וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּבֵלֶת וְאֶת
הָאֲרָגָמֹן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ,
וְאֵלוּ כֶסֶף לֹא כְּתוּב זָהָב
וְהָרִי כְּתוּב זָהָב
וְהָרִי גַם נַחֲשֵׁת, שְׁכָסֶף
וְכֶסֶף? אָמַר לוֹ, וְהָרִי גַם נַחֲשֵׁת, שְׁכָסֶף

אֶתֶר. וּכְתִיב בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ הֵם. וְעָשִׂיתָ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ,
בְּגִזְוֹנָא דְלַעִילָא.

דְּתַנְיָא בְּהֵן גְּדוּל לְעִילָא, בְּהֵן גְּדוּל לְתַתָּא, לְבוּשֵׁין
דִּיקָר לְעִילָא, לְבוּשֵׁין דִּיקָר לְתַתָּא. וּמָה
דְּלֹא אָמַר בְּכַף וּנְחָשֶׁת, לְאַתֶּר אַחְרָא אֶסְתְּלִיקוּ.
דְּכְתִיב (שמות כז) כָּל עֲמוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב מִחוּשָׁקִים בְּכַף
וְגו', וּכְתִיב וְאֲדַנִּיחֵם נְחָשֶׁת. דְּאִינוּן מָאֲנִי שְׂמוּשָׂא,
לְאַשְׁתַּמְשָׂא מִשְׁכָּנָא בְּהוּ.

אָבֵל הָכֵּא בְּאֵלִין לְבוּשֵׁין דִּיקָר, לָא בְּעֵי
לְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּהוּ בַר נֶשׂ אַחְרָא, בַּר מִכְּהֵנָּא
רַבָּא, דְּרַבּוּ מִשְׁחָ קֹדֶשׁא עַל רִישׁוּהָ. דְּכְתִיב (שמות כח)
וְעָשִׂיתָ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיד לְכְבוֹד וּלְתַפְאֲרַת.
דְּבִאִינוּן לְבוּשֵׁין דְּמִי לְגִזְוֹנָא דְלַעִילָא.

לשון הקודש

נְחָשֶׁת, שְׁהֵם כְּלִים לְשְׂמוּשׁ שְׁהַמְשַׁכְּן
יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם.

אָבֵל כָּאֵן בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד הָאֵלוּ לֹא עָרִיד
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אָדָם אַחַר, פֶּרַט לְכַהֵן
הַגְּדוֹל שְׁשֻׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עַל רִאשׁוֹ,
שְׁכָתוּב (שם כח) וְעָשִׂיתָ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן
אַחִיד לְכְבוֹד וּלְתַפְאֲרַת, שְׁבִאוּתֵם
לְבוּשִׁים הוּא דוּמָה לְגִזְוֹן שְׁלַמְעֵלָה.

שְׁנִינוּ, קֹדֶשׁא הֵם בְּכָל מְקוֹם, וּכְתוּב
בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ הֵם. וְעָשִׂיתָ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ, כְּמוֹ
שְׁלַמְעֵלָה.

שְׁלַמְדֵּנּוּ, כְּהֵן גְּדוּל לְמַעְלָה, כְּהֵן גְּדוּל
לְמַטָּה. לְבוּשֵׁי כְבוֹד לְמַעְלָה, וּלְבוּשֵׁי
כְבוֹד לְמַטָּה. וּמָה שְׁלֹא אָמַר בְּכַף
וּנְחָשֶׁת, לְמְקוֹם אַחַר הֵם הִתְעַלּוּ,
שְׁכָתוּב (שם כח) כָּל עֲמוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב
מִחוּשָׁקִים בְּכַף וְגו', וּכְתוּב וְאֲדַנִּיחֵם

השלמה מההשמטות (סימן נ"ב)

לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. מָאֵי לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, מִשָּׁל
 לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה לְמַלְךְ שָׁהִיּוּ לוֹ שְׁתֵּי אוֹצְרוֹת,
 אֶחָת שֶׁל כֶּסֶף וְאֶחָת שֶׁל זָהָב. שָׁם שֶׁל כֶּסֶף בִּימֵינוּ
 וְשֶׁל זָהָב בְּשִׂמְאָלוֹ אָמַר זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל לְהוֹצֵאָה
 וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו בְּנֶחֱת וְהוּא יִהְיֶה דִבְק עִם הָעֲנִיִּים
 וּמְנַהִיגֵם בְּנֶחֱת. כֹּה־הִיא דְאֶמְרִינָן, (שמות ט"ו) יְמִינְךָ יִי
 נֶאֱדָרִי בַּבַּח.

וְאִם שָׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ טוֹב, וְאִם לָאוּ, (שמות ט"ו)
 יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ אוֹיֵב. מָאֵי יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ
 אוֹיֵב, אָמַר לוֹ, זֶה הַזָּהָב דְּכִתִּיב לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב.
 לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ זָהָב שָׁבוּ כְּלוּלוֹת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת. הוֹ,
 ז' מִדּוֹת. הַה', ה' אַחֲרוֹנוֹת (ס"א אַחְרוּנָה) הַב'
 חֲכָמָה וּבִינָה וְנִקְרָאת נִשְׁמָה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוֹת ה'
 סְפִירוֹת אַחְרוֹנוֹת זֶה' שְׁמוֹת לְנִשְׁמָה (ס"א נר"ן ח"י סִימְנָא נֶפֶשׁ

לשון הקודש

השלמה מההשמטות (סימן נ"ב)

שְׂאֵמְרָנוּ יְמִינְךָ ה' נֶאֱדָרִי בַּבַּח.
 וְאִם שָׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ - טוֹב, וְאִם לָאוּ
 - יְמִינְךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. מַה זֶה יְמִינְךָ ה'
 תִּרְעֵץ אוֹיֵב? אָמַר לוֹ, זֶה הַזָּהָב, שְׂפָתוֹב
 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. וְלְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ
 זָהָב? שָׁבוּ כְּלוּלוֹת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת. הוֹ -
 שְׁבַע מִדּוֹת, הַה' - חֲמֵשׁ אַחֲדוֹת
 אַחְרוֹנוֹת וְאַחְרוּנָה, הַב' - חֲכָמָה וּבִינָה.

לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. מַה זֶה לִי הַכֶּסֶף וְלִי
 הַזָּהָב? מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ
 שָׁהִיּוּ לוֹ שְׁנֵי אוֹצְרוֹת, אֶחָד שֶׁל כֶּסֶף
 וְאֶחָד שֶׁל זָהָב, שָׁם שֶׁל כֶּסֶף בִּימֵינוּ, וְשֶׁל
 זָהָב בְּשִׂמְאָלוֹ. אָמַר, זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל
 לְהוֹצֵאָה. וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו בְּנֶחֱת, וְהוּא יִהְיֶה
 דִבְק עִם הָעֲנִיִּים וּמְנַהִיגֵם בְּנֶחֱת, כְּאוֹתָהּ

רוח נשמה חיה יחידה). רוח, חיה, יחידה, נשמה, נפש.

מאי עבדתיה כסא היא ה' לז'. דכתוב פי גבוה
מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם וב' היא
קיומם כמה דאת אמר בבראשית. ומאי עבדתיה
הכא, משל למה הדבר דומה לאחד שהיה לו בת
טובה ונעימה ושלמה ונאה והשיאה לבן מלך
והלבישה ועיטרה וקישטה ונתנה לו עם ממון רב.
אמר אפשר למלך זה לשבת חוץ מביתו, אמרת לא.
אפשר לו לשבת כל היום תמיד עמה, אמרת לא.
הא כיצד שם חלון בינו לבינה וכל שעה שצריכה
הבת לאביה או האב לבתו מתחברין יחד בחלון.
הדא הוא דכתיב, (תהלים מ"ה) כל כבודה בת מלך פנימה
ממשפצות זהב לבושה ע"ב. (וכתיב) (וויחם כסף) (שמות כ"ז)

לשון הקודש

והלבישה ועטרה וקשטה, ונתנה לו עם
ממון רב. אמר, אפשר למלך זה לשבת
חוץ מביתו? אמרת לא. אפשר לו לשבת
כל היום תמיד עמה? אמרת לא. הא
כיצד? שם חלון בינו לבינה, וכל שעה
שצריכה הבת לאביה או האב לבתו,
מתחברים יחד בחלון. זהו שכתוב כל
כבודה בת מלך פנימה ממשפצות זהב
לבושה (ע"ב). (וכתוב) (וויחם כסף) ואדניהם
נחשת, שהם כלי שמוש שהמשכן

ונקראת נשמה זו על שם אצילות, המש
ספירות אחרונות, וחמש שמות לנשמה
וגרין ח"י הסימן - נפש רוח נשמה חיה יחידה) -
רוח חיה יחידה נשמה נפש.

מה מעשהו? כסא היא ה', לז', שכתוב
פי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם,
וב' היא קיומם, כמו שנאמר בבראשית.
ומה מעשהו כאן? משל למה הדבר
דומה? לאחד שהיה לו בת טובה ונעימה
ושלמה ונאה, והשיאה לבן מלך,

וְאֵדְנִיָּהֶם נְחֻשֶׁת, דְּאֵינֹן מָאֲנֵי שְׁמוּשָׁא לְאַשְׁתִּמְשָׁא
 מִשְׁפָּנָא בְּהוּ.

אָבֵל הֵבֵא בְּאֵלִין לְבוּשֵׁין דְּיִקָּר לָא בְּעֵי לְאַשְׁתִּמְשָׁא
 בְּהוּ בַר נָשׁ אַחְרָא בַר פִּתְנָא (נ"א מִפְּתִנָּא) רַבָּא,
 דְּרַבּוּ מוֹשַׁח קֳדָשׁא עַל רֵישִׁיהּ. דְּכִתְיִב (שמות כ"ח) (וְעִשִּׂיתָ)
 בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחִיד לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרְתִּי, דְּבְּאֵינֹן
 לְבוּשֵׁין דְּמִי לְגוּזְנָא דְּלַעֲיָלָא: (עד כאן מההשמטות)

תְּנִיָּא. וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 וְוִי לְעֵלְמָא, דְּהָא בְּנֵי נָשָׂא לָא חָמְאֵן וְלָא
 שְׁמַעֵן, וְלָא (דף ר"ז ע"ב) יִדְעִין דְּהָא כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, קָלָא
 דְּכָרוּזָא אֲשִׁתְּמַע, בְּמֵאתָן וְחִמְשֵׁין עָלְמִין.

תְּנָא עֵלְמָא חָדָא, אֲשִׁתְּמוּדַע לְעֵיָלָא. וְכַד פְּרוּזָא
 נְפִיק, הֵהוּא עֵלְמָא מוֹדְעוּעָא וּמִתְחַלְחָלָא.
 נְפִיקי תְּרִין צַפְרִין, דְּאֶסְתַּלְקוּ מִהֵהוּא עֵלְמָא,
 דְּמְדוּרִיהוֹן תַּחֲוֹת אֵילָנָא דְּחִיזוּ דְּחִי וּמוֹתָא בֵּיהּ.

לשון הקודש

ישתמש בהם.

לְמִדְנֵוּ, וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, אוֹי לְעוֹלָם, שְׁהָרֵי בְּנֵי אָדָם
 לֹא רוֹאִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא יוֹדְעִים,
 שְׁהָרֵי כָּל יוֹם וְיוֹם קוֹל הַפְּרוּז נִשְׁמַע
 בְּמֵאתִים חֲמִשִּׁים עוֹלָמוֹת.

שְׁנִינֵוּ, עוֹלָם אֶחָד נוֹדַע לְמַעְלָה,
 וּכְשֶׁהַפְּרוּז יוֹצֵא, אוֹתוֹ הָעוֹלָם מוֹדְעוּעַ

אָבֵל כָּאֵן בְּלְבוּשֵׁי הַכְּבוֹד הִלְלוּ לֹא
 צְרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אִישׁ אַחַר פְּרָט
 כִּתְּנָן וּמִהִכְתָּן הַגָּדוֹל, שְׁשִׁמְן מִשְׁחַת קֳדָשׁ
 עַל רֵאשׁוֹ, שְׁכַתוּב (וְעִשִּׂיתָ) בְּגָדֵי קֳדָשׁ
 לְאַהֲרֹן אֶחִיד לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרְתִּי, בְּאוֹתָם
 לְבוּשִׁים דּוֹמֵה לְגֹן עֲלִיּוֹן: ע"כ מההשמטות